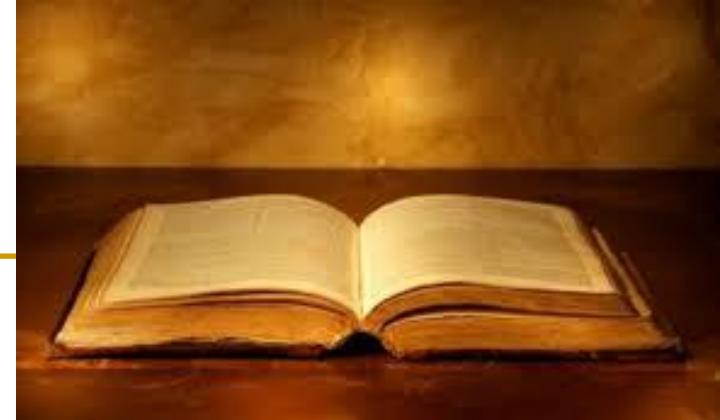
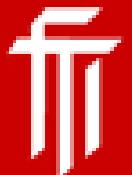

Filozofsko-teološki institut D. I., 22./23.
utorkom i četvrtkom u 8:15
ECTS 6, dv. Kolvenbach

Knjige Ljetopisa

Filozofsko-teološki institut D. I., 22./23.
utorkom i četvrtkom u 8:15
ECTS 6, dv. Kolvenbach

Petoknjižje i Povijesne knjige

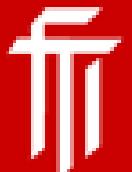
---

amdg.ffrz.hr

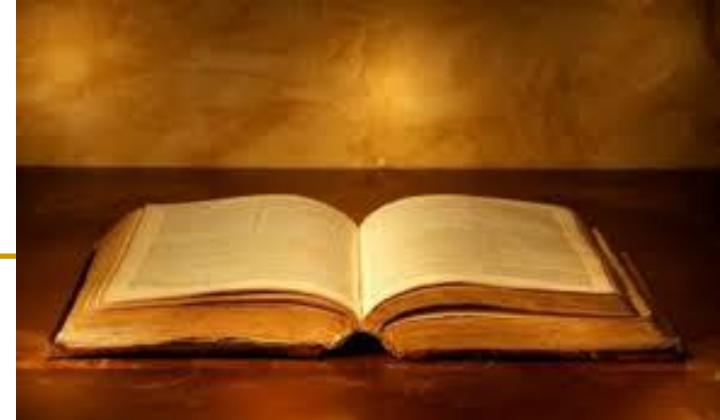
→ Nastava: FTI

→ Petoknjižje i Povijesne knjige

Literatura, Audio udžbenik

Filozofsko-teološki institut D. I., 22./23.
utorkom i četvrtkom u 8:15
ECTS 6, dv. Kolvenbach

Knjige Ljetopisa

דְּבָרִי הַיָּמִים *dibre hajjamîm*

Vg: *chronikon totius divinae historiae*

LXX: *παραλειπόμενα*

iz “Spisa” u Povijesne knjige

Susret s tekstrom

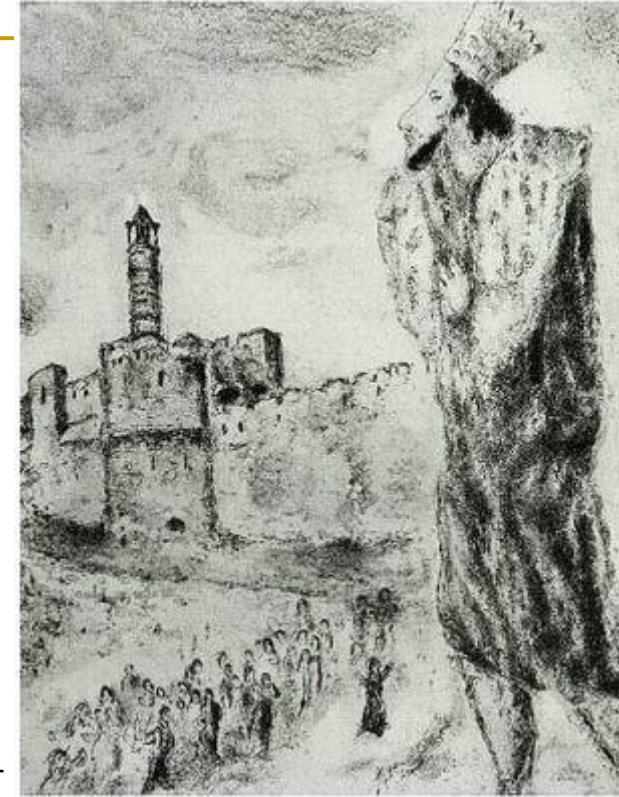
- Prvi redak 1 Ljet 1,1 pokazuje:
  - da je Kajin ostao skitnica
  - da Ljetopisi odabiru i sažimlju
  - da je od zemljjanina (Adam) postao smrtnik (Enoš)
- Tko je poznat od Hamovih sinova (v8)?
  - Misrajim=Egipat; Kanaan
    - 1,28 pokazuje da Ljet ističu:
  - anticipiranjem:
Izak pred Jišmaelom

- tako već u 2,15:
  - David, a u 3,16:
  - Jojakim, Jekonija, Sidkija – posljednji kraljevi

Pismoznanstvo

- od početka do Kirova edikta
- povijest kraljeva kao Sam + Kr
- “rodoslovno predvorje” c1-10
- Davidova povijest od c11
  - Već c10 Šaul, ali
- okvir zakraljenja: 11,1-3; 12,39-41
  - “sabraše se svi Izraelci... i pomazaše Davida za kralja...” (11,1–3)
  - “...dodoše u Hebron da zakralje Davida nad svim Izraelom” (12,39–41)
  - kraj Davidove povijesti: 29,26-28
  - “...tako je David kraljevao nad svim Izraelom”

Glavni likovi

- “Predvorje” od 1,1 do 10,14:
- od Adama
do Davidova izabranja
- uz rodoslovlja (tko)
  - zemljopisni podaci (gdje)
  - povijest (što)
- Subjekt u glavnom dijelu:
  - 1 Ljet 11,1:
    - “*Sav se Izrael okupio...*”
  - 2 Ljet 36,23:
    - “Tko je među vama od svega njegova (=Božjega) naroda”

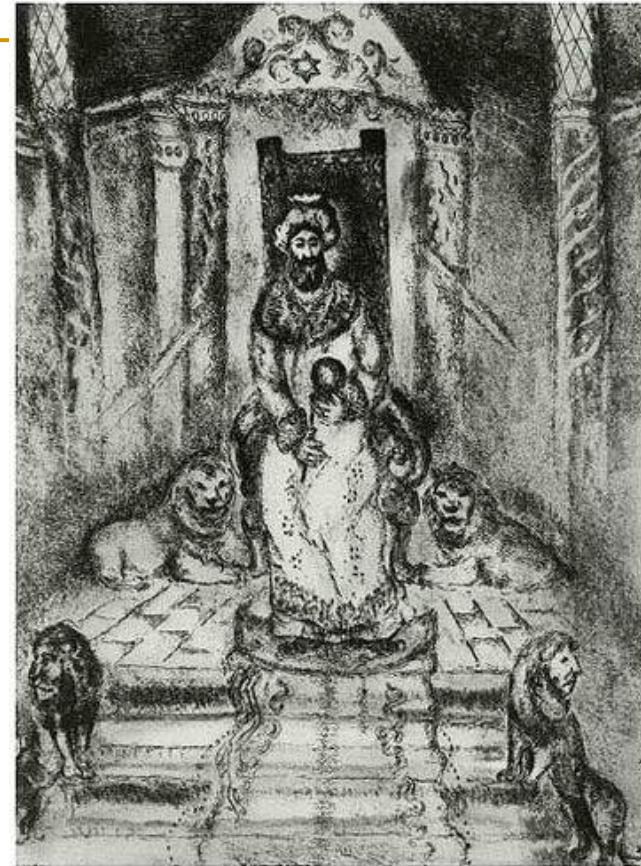

Die Flucht aus der ägyptischen Gefangenheit.
Da wußten sie auf die ersten Männer und Frauen und Kinder, und die Soldaten mit Pferden, alle diese Gott will verschonen, kann er gehen und zu Haus
der Freiheit zu Jerusalem.
Das ist das Ende der Geschichte.

J. Schnorr von CAROLSFELD, Kir oslobada Židove

Koju funkciju imaju?

- A: 1 Ljet 29,26-28
- B: 2 Ljet 9,30s
  - Ključne riječi
  - Mjesto u kontekstu
  - Sadržaj
- Kraljevati, vladati, sav Izrael
- Umrijeti, počinuti
- David, Salomon, Roboam
- Završna bilješka
- Smjena vlasti

Slijed kraljeva

1 Ljet 11–29	<i>David</i>	2 Ljet 26	Uzija
2 Ljet 1–9	<i>Salomon</i>	2 Ljet 27	Jotam
2 Ljet 10–12	Roboam (rascijep)	2 Ljet 28	Ahaz
2 Ljet 13	Abija	2 Ljet 29–32	<i>Ezekija</i>
1 Ljet 14–16	<i>Asa</i>	2 Ljet 33,1–20	Manaše
2 Ljet 17–20	<i>Jošafat</i>	2 Ljet 34s	<i>Jošija</i>
2 Ljet 21	Joram	2 Ljet 36,1–21	<u>Posljednji judejski kraljevi</u> (Joahaz, Jojakim, Jojakin, Sidkija) i kraj državnosti
2 Ljet 22,1–9	Ahazja	2 Ljet 36,22s	Kirov edikt (nov početak)
2 Ljet 22,10–23,21	Atalija, kraljica		
2 Ljet 24	Joaš		
2 Ljet 25	Amasja		

Paralele i kontrasti

- *Dobri kraljevi*
- “ponavljamaju” djela Davida i Salomona:
  - gradnja hrama
  - bogoslužje
- *Zli kraljevi*
- čine suprotno

David, der Balsam — Illustration.

Echte kein Werk und keine Wohltat, daß er mich höre, und bringe zu mir ein heiliges Ding und je höher Ehrengabe, soß ich Ewigigkeit gern über Gott.
ja den Gott, der mirin David und Salomon ist, mit dir über, auf den Gott auch mir Gott!
Wer kann mir preisen. Ehren der Queen darüber, und alle jene kleinen Dinge preisen! Welk Kraut, Wo bei Söder fallen und das kann nicht wahr.

Kronistička povijest

- = Ljetopisac
- pretpostavka: Ljet + Ezr/Neh
  - po uzoru na *Deuteronomističku povijest* Jš – 2 Kr
- u Ljet *govor* ⇔
- u Ezr i Neh *dokumenti*
  - intertekstualnost:
- Ezr i Neh izvor za Ljet

Papirus s opisom gorućega grma, IV.
st. Egipat. Foto: Cherie Diez

Odnos prema Sam/Kr

- **prema Sam razlike**
  - inačica: Kumran, LXX
- **prema Kr doslovno**
- **ne samo tumačenje,**
- **nego samostalno djelo**
  - unutarbiblijska egzegeza

